

GÜNLÜK ASTROLOJİ YAZILARINDA ZAMAN VE KİPLİK ANLAMLAR

Tense and Modality Meanings in Daily Astrology Writings

Yeter TORUN ÖĞRETMEN*

Dil Araştırmaları, Bahar 2017/20: 69-81

Öz: Çok eski çağlardan beri insanlar meraklarını gidermek için astroloji ile ilgilenmişlerdir. Bu çalışmada günlük astroloji yazıları zaman ve kiplik anlamlar açısından değerlendirilmiştir. Çalışmada ilk olarak günlük astroloji yazılarında mutlak zaman ya da zamanların dile nasıl yansıdığını görmek için fiil çekimleri tespit edilmiştir. Belirlenen fiil çekimleri doğrultusunda ilgili yazılardaki mutlak zamanın dilbilgiselleşmesi üzerinde durulmuştur. İkinci olarak günlük astroloji yazılarında kiplik anlamlar üzerinde durulmuştur. Yaptığımız çalışma doğrultusunda günlük astroloji yazılarında *şimdiki zaman, gelecek zaman, geniş zaman; emir-istek, gereklilik ve şart* kiplerinin çekimlerine rastlanmıştır. Günlük astroloji yazılarında en sık karşılaşılan kiplik anlamlar ise *kesinlik, olasılık, çıkarım; yeterlilik, istek ve öneri* olarak belirlenmiştir. Günlük astroloji yazılarındaki yakın gelecek zaman ile kiplik anlamlar arasındaki ilişki ortaya konulmuştur. Sonuç olarak günlük astroloji yazılarının zaman kavramı ve kiplik anlamlar açısından zengin veriler sunan popüler yazılar olduğu anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Astroloji yazıları, mutlak zaman, gelecek zaman, yakın gelecek zaman, kiplik

Abstract: Since ancient times, people have been interested in astrology to get satisfy of their curiosity. In this study, daily astrological writings were evaluated in terms of time and modality meanings. In this study, verb conjugations were firstly found in daily astrological writings to see how the absolute tense or tenses are reflected in the language. It is emphasized on the grammaticalization of the absolute tense in the direction of the determined verb conjugation. Secondly, the modality meanings are emphasized in daily astrological writings. In the direction of our work, they were prevailed in the conjugations of *present, future, aorist; imperative-desiderative, necessitative and conditional* in daily astrological writings. Modality meanings prevailed in daily astrological writings as for were determined as *certainty, probability, deduction; ability-potential, optative, suggestion*. The relationship between the immediate future and modality meanings in daily astrology writings is revealed. As a result, it is understood that daily astrological writings are popular writings that offer rich datas in terms of tense and modality meanings.

Keywords: Astrological writings, absolute tense, future, immediate future, modality

* Doç. Dr., Çukurova Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Adana/TÜRKİYE, yrtorun74@gmail.com. Gönderim Tarihi: 23.11.2016 / Kabul Tarihi: 09.03.2017

1. Giriş

En eski çağlardan beri insanlar, geleceği merak etmiş, gelecekte olacakları öğrenme isteğiyle hareket etmiştir. Gelecekte haberdar olmak için rüyalardan, gök cisimlerinin hareketlerinden birtakım sonuçlar çıkarılmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda insanların gelecekle ilgili meraklarını gidermek için ilgilendikleri alanlardan biri de astroloji olmuştur. Türkçe Sözlük'te "yıldız falcılığı" olarak tanımlanan astrolojinin ilk uyarlıklardan beri varlığı bilinmektedir. Astroloji (bilimi), en genel ifadesiyle gök cisimlerinin hareketlerinden yola çıkarak insanların karakterleri ve gelecekleriyle ilgili birtakım öngörülerde bulunmaktadır. Bu yazının amacı, astroloji kavramını ve içeriğini sorgulamak değildir. Geniş okuyucu kitlelerinin merakını uyandıran astroloji yazılarındaki mutlak zamanların dile yansıma biçimi ve bu yazılardaki kiplik anlamlar üzerinde durmak, bu yazının amacını oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini oluşturan günlük astroloji yazıları, bu bağlamda ele alınmıştır. Çalışmanın örneklemini ise internet sayfalarında yer alan Hakan Kırkoğlu, Hande Kazanova, Niobe Aslı Temel ve İrem Su'ya ait günlük astroloji yazıları ile Dinçer Güner-Naz Bayatlı'ya ait astroloji kitabından alınan örnekler oluşturmaktadır (Bk. Araştırma Örneklemi).

2. Zaman

Dilde zamanın yansımalarının mutlak zamanlar ve göreceli zamanlar şeklinde iki boyutta olduğu ifade edilmektedir. Mutlak zamanları *geçmiş*, *şimdi* ve *gelecek* oluştururken; göreceli zamanlar ise mutlak zamanlara göre zaman eksenine yerleşen zamanlar olarak adlandırılmaktadır (Uzun, 2004: 152; Aslan Demir, 2008: 196). Mutlak zamanlardan şimdiki zaman, konuşma anında gerçekleşen iş, oluş, kılış ve durumları ifade eder. *Geçmiş* ve *gelecek* zaman ise şimdikiye, yani konuşma anına göre belirlenir. Konuşma anından önceki eylemler geçmiş, konuşma anından sonraki eylemler ise geleceği yansıtır (Uzun, 2004: 152; Aslan Demir, 2008: 196; Akşehirli, 2010; Torun, 2013: 11).

Astroloji yazılarında zamanın genellikle *günlük*, *haftalık*, *aylık*, *yıllık* şeklinde sınıflandırıldığı görülmektedir. Bu zamansal sınıflandırma aslında konuşma/sözceleme zamanına göre *gelecek zaman* ve *gelecek zamanın* bölümlenmesine yöneliktir. Bu bölümlemede, şimdikiye yakın gelecekte uzak geleceğe doğru zamansal bir sınıflandırma yapılması söz konusudur. Konuşma zamanına göre henüz gerçekleşmemiş zaman, gelecek zamandır. Bu bağlamda *günlük*, *haftalık*, *aylık* ve *yıllık* astroloji yazılarının geleceğe yönelik eylemleri, durumları ifade etmesi gerekir. Günlük astroloji yorumlarından yıllık astroloji yorumlarına uzanan süreç, şimdikiye yakın gelecekte görece uzaklaşan bir geleceğe gidişi de göstermektedir. Genel olarak astroloji yazılarındaki bu sınıflandırmadan hareket edilecek olursa varsayımsal olarak bu yazılarda, dilbilgisel göstergeler açısından da en fazla gelecek zaman işaretleyicisinin kullanılması beklenir. Bu varsayımın doğruluk derecesini görmek için araştırmaya malzeme olan günlük astroloji yazılarındaki çekimli fiilleri belirledik ve belirlediğimiz çekimli fiiller ile birlikte kullanılan zaman belirteçlerinin de belirleyiciliği ile günlük astroloji yazılarında mutlak zamanlardan gelecek zamanın dilbilgisel zaman olarak ifade edilme biçimlerini tespit ettik.

3.Astroloji Yazılarında Kullanılan Fiil Çekimleri

Araştırmaya konu olan günlük astroloji yazılarından elde edilen veriler doğrultusunda belirlenen fiil çekimleri, bildirme kipleri ve tasarlama kipleri başlıkları altında sınıflandırılmıştır:

3.1.Bildirme Kipleri

Günlük astroloji yazılarında bildirme kiplerinden *şimdiki zaman*, *gelecek zaman* ve *geniş zaman* çekimleriyle karşılaşmıştır.

3.1.1.Şimdiki zaman

Günlük astroloji yazılarında 34 kullanımda şimdiki zaman çekimine rastlanmıştır. Bu örneklerdeki şimdiki zamanın daha çok şimdiye yakın geleceğe yönelik eylemleri dile getirdiği görülmektedir.

*Yabancılarla olan bağlantılarınızı ve ilişkilerinizi kuvvetlendireceğiniz bir döneme **giriyorsunuz*** (Hande Kazanova).

*Olayları kapsamlı şekilde ele alıp, kendiniz için en doğru kararı vermeniz **gerekıyor*** (Niobe Aslı Temel).

*Günlük rutin akışınızda olumlu değişiklikler yapacağına **benziyorsunuz*** (Niobe Aslı Temel).

*Saat 05:02 Ay-Jüpiter görünümü, hoşumuza gitmeyen, aklımıza yatmayan, bize ummayan konularda eleştirel davranacağımızı **işaret ediyor*** (İrem Su).

*Ay saat 02.56'da Yay burcuna **geçiyor*** (Dinçer Güner-Naz Bayatlı, 2016: 129).

3.1.2. Gelecek Zaman

Çalışmanın örnekleminde 64 örnekte gelecek zaman çekimi belirlenmiştir. Çalışmanın örneklemini günlük astroloji yazılarının oluşturduğu göz önünde bulundurulacak olursa örneklerdeki gelecek zamanın görece şimdiye yakın bir geleceği bildirmesi söz konusudur.

*Sorumlu olduğunuz işlerinizi tekrardan toparlamak için fırsatınız **olacak*** (Hakan Kırkoğlu).

*Sosyal çevrenizde daha fazla vakit geçirmeye **başlayacaksınız*** (Hande Kazanova).

*Grup aktiviteleri, ekip çalışmaları için de uygun bir zaman diliminde **olacağız*** (Niobe Aslı Temel).

*Ancak parasal konularda da dikkatli hareket etmeye özen göstermeniz **yerinde olacaktır*** (İrem Su).

*Bugün saat 05.55'te Ay boşlukta kalacak ve 13.00'te Oğlak burcuna geçiş **yapacak*** (Dinçer Güner-Naz Bayatlı, 2016: 130).

3.1.3. Geniş Zaman

Dille ilgili kaynaklarda mutlak zamanlar içinde gösterilmeyen geniş zamanın “*zaman dışılığı, zamansızlığı, mutlak zamanlar üstü kullanımları*” durumlarından söz edilmekte ve bu konuda farklı görüşler dile getirilmektedir (Johanson, 2016: 109). Çalışmamızda 356 örnekte geniş zaman çekimi tespit edilmiştir. Tespit edilen kullanımlarda geniş zaman işaretleyicisiyle çekimlenen fiillerin yaygın olarak –*Abil-* yapısıyla oluşturulan birleşik fiillerden oluştuğu, yalın ya da türemiş fiillerin çekimli şekillerine daha az rastlandığı görülmektedir. Bu durum da aslında –*Abil-* yapısının kiplik anlamlar açısından ifade ettiği anlam çeşitliliğiyle ilgilidir. Geniş zaman çekimindeki eylemlerin mutlak zamanlar açısından görünümüne bakıldığında da geleceğe yönelik kullanımlar olduğu görülmektedir.

Sabah saatlerinde eşinizle ilgili konulara uyumlu yaklaşabilirsiniz (Hakan Kırkoğlu).

Önemli organizasyonlar içine girebilir, arkadaşlarınızla kuracağınız ilişkileri daha etkili ve görünür bir hale getirebilirsiniz (Hande Kazanova).

İş hayatınızda veya kariyerinizde değişiklikler yapabilirsiniz (Niobe Aslı Temel).

İş hayatında ve toplumsal yaşamda ideallerinize bir hayli kıymet verirsiniz (İrem Su).

Ay Balık burcundayken duygusallıkta artış görülür (Dinçer Güner-Naz Bayatlı, 2016: 135).

3.1.4. Ek-filin Geniş Zaman Çekimi

Günlük astroloji yazılarında en sık karşılaşılan çekimli şekillerden birini de ek-filin geniş zaman çekimi oluşturmaktadır. Buna göre çalışmanın örnekleminde 122 örnekte ek-filin geniş zaman çekimiyle karşılaşılmıştır. Bu kullanımlarda ya içinde bulunulan durum ya da şimdide yakın gelecekteki bir durum ifade edilmektedir.

Sorumluluklarınızın artacağı bir gündesiniz (Hakan Kırkoğlu).

Alışverişe çıkmak ve kendinize bakım yapmak için son derece uygun zamanlardasınız (Hande Kazanova).

Partneriniz sevginiz olduğu kadar en iyi arkadaşınızsa sorun yok demektir (Niobe Aslı Temel).

Saat 18:37-21:24 arasında Ay-boşluk etkisi altundayız (İrem Su).

İletişimi bol ve hareketli bir gün (Dinçer Güner-Naz Bayatlı, 2016: 133).

3.2. Tasarlama Kipleri

Kaynaklarda bildirme ve tasarlama kipleri arasındaki temel farklılık, bildirme kiplerinin zaman bildirmesi, tasarlama kiplerinin ise görünürde zaman bildirmemesi şeklindedir. Ancak kimi araştırmacılar tasarlama kiplerinde aslında gelecek zaman kavramının varlığından söz etmek gerektiğini dile getirmişlerdir (Korkmaz, 2003: 647; Üstünova, 2004: 686). Gelecek zamanda henüz gerçekleşmemiş eylemler dile getirilmektedir, tasarlama kiplerinde de tasarımı hâlinde olan henüz gerçekleşmemiş eylemler dile getirilmektedir. Bu bakımdan mutlak zamanlardan gelecek zaman ile tasarlama kipleri arasında gerçekleşmemiş eylem ve durumları ifade etmesi bakımından mantıksal bir

bağ vardır (Torun, 2013: 33). Bu bağlamda, tasarlama kiplerinin gelecek zamanla olan mantıksal bağlantısı düşünüldüğünde günlük astroloji yazılarındaki tasarlama kiplerinde şimdiye yakın bir gelecek zaman algısı vardır. Günlük astroloji yazılarında tasarlama kiplerinden *emir-istek*, *gereklilik* ve *şart* kipinin kullanımlarına rastlanmıştır.

3.2.1. Emir-İstek Kipi

Türkçede emir-istek kipi, kiplik anlamlar için tercih edilen yapılardan birini oluşturmaktadır (Aslan Demir, 2008; Benzer, 2012). İncelenen günlük astroloji yazılarında *istek*, *niyet*, *öneri* gibi birtakım kiplik anlamları ifade eden 44 örnekte emir-istek çekimine rastlanmıştır. Tespit edilen örneklerdeki söylemin daha çok 2. çokluk kişiye yönelik olduğu görülmektedir.

Fikir sahibi olduğunuz konularda fazla ısrarcı olmamaya çalışın (Hakan Kırkoğlu).

Kendinizi üzmeyin ve kendi hedef ve amaçlarınıza odaklanın (Niobe Aslı Temel).

Sevdiklerimizi memnun etmeye çalışırken, bütçenin ayarını şaşmayalım (İrem Su).

Hayata güvenle bakayım, düzgün bir gelir sahibi olayım, sağlığım yerinde olsun, huzurlu bir yuvada soluklanayım diye içinizden geçirirsiniz (İrem Su).

Düşüncelerinizi ifade ederken karşınızdakinin fikirlerini yok saymamaya gayret gösterin (Dinçer Güner-Naz Bayatlı, 2016: 132).

3.2.2. Gereklilik kipi

Günlük astroloji yazılarında gereklilik kip eki *-mAll* ile çekimlenmiş 45 örnek belirlenmiştir. *-mAll* biçimirimiyile çekimlenmiş örneklerde de söylemin daha çok 2. çokluk kişiye yönelik olduğu görülmektedir.

Sizi uğraştıran durumlara karşı temkinli davranmalısınız (Hakan Kırkoğlu).

İş hayatınızda keyfinizi bozan etkenleri bugün göz ardı etmelisiniz (Hande Kazanova).

Size kaba davranan kişilere izin vermemelisiniz (Niobe Aslı Temel).

Bunları göz önüne aldığımızda problemlerli bir ilişkide özellikle paylaşımların ölçülü şekilde olup olmadığına bakılmalıdır (İrem Su).

Sağlığımıza özen göstermeli, dikkatsiz hareketler yaparak sakarlıklara ve çarpmalara karşı uyanık olmalıyız (Dinçer Güner-Naz Bayatlı, 2016: 130).

3.2.3. Şart kipi

Günlük astroloji yazılarında şart çekiminin basit çekimine, birleşik çekimlerden de şimdiki zamanın, gelecek zamanın ve geniş zamanın şartına rastlanmaktadır. İncelemede şart kipinin basit ve birleşik çekimlerinden oluşan 42 örnekte kullanımına rastlanmıştır:

Aynı fikirleri paylaşmasanız bile onlara karşı anlayışlı olmalısınız (Hande Kazanova).

Eğer işe yeni başlamış bir kişiyse bu dönemde işe alışmakta zorlanabilirsiniz (İrem Su).

*Eğer bu anlamda liderlik rolüne soyunmanız **gerekiyorsa**, çekinmeyin ve işlerin istediğiniz hale bürünmesi için, ipleri ele alın bir an önce* (Niobe Aslı Temel).

*Seyahate **gidecekseniz** olumsuzlukları kafanıza çok takmayın* (Hande Kazanova).

*Eğer işler umduğumuz gibi **gitmezse** bir miktar öfke duyabiliriz* (İrem Su).

4. Kiplik Anlamlar

Dilbilimde fillerle ilgili kategorilerden biri de kipliktir. Genel olarak konuşurun dilde öznel tutumunu yansıtan bir kategori olarak tanımlanan kiplik, çok farklı boyutları olan kapsamlı bir konudur. Kaynağını felsefe ve psikolojiden alan kiplik konusu, zamanla dilbilimsel bir kategori hâline gelmiştir. Dil çalışmalarında kiplik konusuyla ilgili çeşitli değerlendirme ve sınıflandırmalar yapılmıştır (Palmer, 2001; Aslan Demir, 2008; Kerimoğlu, 2011). Kiplik konusunu derinlemesine ele almak, bu çalışmanın amacını ve kapsamını aşan bir durumdur. Ancak astroloji yazılarında tespit edilen kiplik anlamları sınıflandırmada kullandığımız bilgi ve yükümlülük kipliği kavramlarına kısaca değinme gereği duyulmuştur. En genel ifadesiyle *yükümlülük kipliği* (*deontic modality*) bazı normlara göre konuşurun isteklerini, beklentilerini dile getiren kiplik türü olarak ifade edilirken (Torun, 2013: 24); *bilgi kipliği* (*epistemic modality*) ise daha çok konuşurun algısına bağlı olarak zihinsel süreçleri yansıtan tahmin, çıkarım, olasılık, şüphe ve belirsizlikleri ifade eden kiplik türü olarak tanımlanmıştır (Hirik, 2013: 144).

Çalışmamıza konu olan günlük astroloji yazılarında sözü edilen durumlar, konuşma ya da sözceleme zamanına göre gelecek zamana yönelik söylemlerdir. *Gelecek zaman* kavramı zaman boyutu dışında zaman ve kiplik kavramlarının iç içeliğini göstermesi bakımından kiplik çalışmalarında önemli bir yere sahiptir (Bybee-Perkins-Pagliuca, 1994: 243; Torun, 2013). Gelecek zamanın “*yakın gelecek, kesin ve belirsiz gelecek, beklenen / umulan gelecek*” şeklindeki sınıflandırmasında *yakın gelecek* zamanın şimdiye yakın bir gelecek zamanı ifade etmesi söz konusudur (Bybee-Perkins-Pagliuca, 1994: 244, 248, 249). Bu sınıflandırmada geçen *kesinlik, belirsizlik, beklenti* kavramları ise gelecek zamanın kiplik anlamlarıyla ilgilidir. Henüz gerçekleşmemiş olay ya da durumları ifade eden gelecek zaman kavramı kendi içinde gerek bilgi kipliği gerekse yükümlülük kipliği bağlamında kiplik anlamlar açısından geniş bir anlam yelpazesine sahiptir (Torun, 2013). Temelde mutlak zamanlardan gelecek zaman kavramının hâkim olduğu günlük astroloji yazılarındaki kiplik anlamlar, incelememizde bilgi ve yükümlülük kiplikleri içinde yer alan anlam alanlarına göre sınıflandırılmıştır.

4.1. Bilgi Kipliği Anlam Alanıyla İlgili Kiplik Anlamlar

4.1.1. Kesinlik

Bilgi kipliği bağlamında yüklemeleri geniş zaman ve gelecek zaman çekimlerinden oluşan aşağıdaki cümleler, gerçekleşme olasılığı bakımından kesinlik derecesini ifade eden bildirme cümleleridir.

*Sosyal çevrenizde daha fazla vakit geçirmeye **başlayacaksınız*** (Hande Kazanova).

*Bugün, harcamalarınız ve para konularınız ön planda **olacak**. Beklenmedik alanlardan alacağınız destekle kendinizi iyi **hissedeceksiniz*** (Hande Kazanova).

*Patronlarınızla olan bağlantılarınız **güçlenecek**. Kendinizi işinizde göstermekten mutluluk **duyacaksınız*** (Hande Kazanova).

4.1.2. Olasılık

Günlük astroloji yazılarında olasılık kiplik anlamı ifade etmek için en çok tercih edilen yapı, –*Abil-* yapısıdır. Özellikle –*Abil-* yapısının *ol-* fiiliyle kullanımından oluşan *olabilir* yapısı günlük astroloji yazılarında sıkça kullanılmıştır. *Olabilir* yapısı dışında, *mümkün* isminin yüklem olarak kullanıldığı cümleler de olasılık ifade etmektedir. İncelenen yazılarda *olabilir* yapısı ile *mümkün* isminin eş görevde kullanıldığı, bunlardan da daha çok *olabilir* yapısının tercih edildiği göze çarpmaktadır:

*Çalışma hayatınızdaki koşullar sizi **yorabilir**. Sorumluluklarınızın artacağı bir gündesiniz. İşlerinizde denetleneceğiniz zamanlar **olabilir**. Kendinizi kısıtlanmış **hissedebilirsiniz**. Bu durum sizin konuşmalarınıza da **yansıyor**. Olaylara karşı sakın kalmanızda fayda var. Akşam saatlerinde aile ziyaretleri **yapabilirsiniz**. Rahatlamak **kolay olmayabilir*** (Hakan Kırkoğlu).

*Bugün itibarıyla bir alacağınızı **tahsil edebilirsiniz**. Partnerinizin finansal durumunda önemli gelişmeler, güzel sürprizler devrede olacak. Elinizin bollaşması sizi çok **mutlu edebilir*** (Hande Kazanova).

*Yabancılarla alakalı uzak yolculuklarla, ticari bağlantılarla ilgili konular gündeme **gelebilir*** (Dinçer Güner-Naz Bayatlı, 2016: 129).

*Yurtiçi ve yurtdışı gezileri sizin için geliştirici **olabilir**. Hatta bu geziler sırasında yeni biriyle tanışmanız **mümkündür**. İlginç insanlarla **tanışabilirsiniz*** (İrem Su).

*İç huzursuzluğu, gerginlik, net bir karar verememe gibi durumlar boşluk etkisi altında **mümkündür*** (İrem Su).

4.1.3. Çıkarım

Kiplik belirleyici öge olarak –*a benze-* ve *işaret et-* fiillerinin kullanıldığı aşağıdaki cümlelerde çıkarımda bulunulmaktadır. Bu cümlelerde çıkarım ve tahmin anlamlarının iç içe geçtiği de düşünülebilir:

*Günlük rutin akışınızda olumlu değişiklikler **yapacağı benziyorsunuz*** (Niobe Aslı Temel).

*Saat 05:02 Ay-Jüpiter görünümü, hoşumuza gitmeyen, aklımıza yatmayan, bize uymayan konularda eleştirel davranacağımızı **işaret ediyor*** (İrem Su).

4.2. Yükümlülük Kipliği Anlam Alanıyla İlgili Kiplik Anlamlar

4.2.1. Yeterlilik

Yeterlilik kiplik anlamı altında değerlendirilen aşağıdaki örneklerde –*Abil-* yapısıyla bir eylemi yapabilme *yeteneği* / *potansiyeli* / *olanağı* ifade edilmektedir:

*Bugün üzerinde kafa yorduğunuz konularda olayları daha rahat **görebileceksiniz*** (Hakan Kırkoğlu).

Bugün, duygularınızı psikolojik olarak analiz etmekten **keyif alabilir** ve birtakım sonuçlara **ulaşabilirsiniz** (Hande Kazanova).

Bazı kişileri beklenmedik jestlerinizle **şaşırtabilirsiniz**. İş hayatınızda veya kariyerinizde değişiklikler **yapabilirsiniz**. Alacağınız eğitimler daha fazla gelir elde etmenizi **sağlayabilir** (Niobe Aslı Temel).

Saat 21:24 itibarıyla Yengeç burcunda ilerleyecek Ay etkisi altında aktif hareket etmeseniz de, iç huzurunuz tamdır. Değerlerinizi elinizde bulunanları koruyabilecek, kollayabilecek gücü yüreğinizde hissedersiniz. Olumlu değerlendirmelerde **bulunabilirsiniz**. Amacınızın gayet iyi farkında olduğunuz için, o amaca giden yolda ne yapılması gerektiğini de sağlıklı bir şekilde **belirleyebilirsiniz** (İrem Su).

Özgürlüğüne düşkün, neşeli, hevesli, idealist, sıcak ve iyimser Yay burcu enerjisini hissedeceğiniz bugün, siz de oldukça hareketli ve dışadönük davranarak bu enerjiyi ve dinamizmi hayatınıza **yansatabilirsiniz** (Dinçer Güner-Naz Bayatlı, 2016: 129).

4.2.2. İstek

İçerisinde iste-, içinden geçir-, arzula-, bekle- kiplik fiillerinin kullanıldığı aşağıdaki örneklerde isteme kipliği anlam alanı çerçevesinde *istek*, *niyet*, *beklenti* kiplik anlamları ifade edilmektedir:

Yalnız olmak istemeyeceksiniz (Hande Kazanova).

Saat 21:24 sonrası Ay-Yengeç burcunda seyrine başladığında, ekmeğinizi kazanma, kimseye muhtaç olmadan ayaklarınızın üzerinde durma, değerlerinizi koruma, sevdiğiniz kanatlarınızın altına alma arzunuz büyür. Sahip olduklarınızı korumak, geleceğinizi inşa etmek, girişimlerinizde başarılı olmak **istersiniz**. Hayata güvenle **bakayım**, düzgün bir gelir sahibi **olayım**, sağlığım yerinde **olsun**, huzurlu bir yuvada **soluklanayım** diye **içinizden geçirirsiniz** (İrem Su).

Sevgili Akrepler 17 Şubat - 12 Mart tarihleri arasında etkili olacak Venüs-Kova burcu sürecinde genel olarak ailevi ortamdaki ilişkileriniz, paylaşımlarınız, birbirinize olan ilginiz, sevginiz, uyum ve uyumsuzluklarınız tümüyle önemli hale gelir. Ne kadar değerli bulunduğunuzu bilmek **istersiniz**. Bir sıkıntınızı, iş veya özel hayatınızla ilgili bir meseleyi dile getirdiğinizde size yardımcı olunmasını **arzularsınız**. Düşüncelerinize önem verilmesini, kararlarınızın saygıyla karşılanmasını **beklersiniz** (İrem Su).

4.2.3. Öneri

Günlük astroloji yazılarından farklı dil birimlerine ya da metin bağlamına dayalı olarak öneri anlamı çıkarılabilmektedir. Kiplik yardımcı fiillerden –*Abil-* yapısının; çekimli fiillerden geniş zaman, emir-istek, gereklilik kip eklerinin ve *gerek-* kiplik fiilinin kullanıldığı aşağıdaki örnekler öneri ifade etmektedir. Ancak bu kullanımlarda salt öneri anlamından ziyade *öneri-uyarı*, *gereklilik-öneri-uyarı* anlamlarının iç içe geçtiği de görülmektedir:

4.2.3.1.-*Abil-* +geniş zaman ile Bildirilen Öneri

Arkadaşlarınızla zaman geçirmek ve düşüncelerinizi onlara açmak iyi **gelebilir** (Hakan Kırkoğlu).

Eğer bir konuda karar vermekte zorlanıyorsanız, güvendiğiniz birini **arayabilirsiniz** (İrem Su).

4.2.3.2. -Alım ile Bildirilen Öneri

Saat 18:37-21:24 arasında Ay-boşluk etkisi altındayız. Belirsizlik içeren ve sizi bir hayli düşündüren konularda **karar vermeyelim** (İrem Su).

4.2.3.3.-In / -Un; -InIz / -UnUz ile Bildirilen Öneri

Duygusal anlamda sizi sıkan konuların üzerinde fazla **durmayın** (Hakan Kırkoğlu).

İş sorumluluklarınızı **gözünüzde büyütmeyin** (Hande Kazanova).

Benim tavsiyem bu saatlerde çok önemli konularda **karar vermeyiniz**. Çünkü bazı noktaları es geçebilirsiniz. **Bekleyiniz** ve bir daha **gözden geçiriniz** (İrem Su).

Eğer bu anlamda liderlik rolüne soyunmanız gerekiyorsa, **çekinmeyin** ve işlerin istediğiniz hale bürünmesi için, **ipleri ele alın** bir an önce (Niobe Aslı Temel).

Bu dönemi rahat ve duygusal açıdan güvende geçirmek istiyorsanız, kimlerle bağlantınız olduğuna **dikkat ediniz** (İrem Su).

4.2.3.4. -mAlli Biçimbirimi ile Bildirilen Öneri

Fiil + -mAlli + sInIz yapısının kullanıldığı aşağıdaki cümlelerde gereklilik yoluyla ikinci kişiye (dinleyene/okuyana) öneride bulunmaktadır. Ayrıca üçüncü kişiye yönelik kullanımlarda da dolaylı olarak ikinci kişiye (dinleyiciye/okuyucuya) öneride bulunmaktadır. Ancak bu örneklerden *öneri* anlamının yanı sıra dolaylı olarak *uyarı* anlamı da çıkarılabilir:

Sizler genelde insanlara destek veren, titiz çalışan, işine önem veren kişilersiniz. Ancak kendinizi de düşünmeyi **bilmelisiniz** (İrem Su).

Bugün yapacağınız harcamalarınızı kontrol altında **tutmalsınız** (Hakan Kırkoğlu).

Mantıksız veya gerçekçilikten uzak planlar yapan kişiler olabilir. Bu kişilere **kulak vermemeli**, kendi planlarınıza sadık kalarak **ilerlemelisiniz** (Niobe Aslı Temel).

Telaşlı bir şekilde **karar verilmemeli**, enine boyuna **düşünülmelidir** (İrem Su).

Bunları göz önüne aldığımızda problemleri bir ilişkide özellikle paylaşımların ölçülü şekilde olup olmadığına **bakılmalıdır** (İrem Su).

4.2.3.5. Gerek- Kiplik Fiiliyle Bildirilen Öneri

Gerek- fiilinin şimdiki zaman ve geniş zaman kip ekleriyle çekimlendiği aşağıdaki cümle örneklerinde de gereklilik yoluyla öneriler-uyarılar dile getirilmiştir. Bu cümlelerde -mAlli biçimbirimini yerine *gerek-* fiili seçilmiştir.

Aşağıdaki cümlelerde isim-fiil grubu olarak ifadesini bulan özne konumundaki öbeğin fiili -mAlli biçimbirimi ile çekimli hâle getirilebilecekken, bu fiilin tümleyenleriyle birlikte bir öbeğe dönüştürülmesi ve yüklem olarak da kiplik

fiillerden *gerek-* fiilinin seçimi söz konusudur. Buna göre aşağıdaki örneklerden ilki ele alınacak olursa “*Olayları kapsamlı şekilde ele alıp, kendiniz için en doğru kararı vermeniz gerekiyor* (Niobe Aslı Temel)” cümlesi, dilbilgisel açıdan “*Olayları kapsamlı şekilde ele alıp, kendiniz için en doğru kararı vermelisiniz*” şeklinde de ifade edilebilirdi:

Olayları kapsamlı şekilde ele alıp, kendiniz için en doğru kararı vermeniz gerekiyor (Niobe Aslı Temel).

Görev ve sorumluluklarınızı ihmal etmemelisiniz, ama keyif aldığınız şeylere de vakit ayırmanız gerekiyor (Niobe Aslı Temel).

Saat 18:37-21:24 arasında Ay-boşluk etkisi altındayız. Yeni bir aşk veya yenilik anlamındaki mevzular üzerinde çok dikkatli durmak gerekir (İrem Su).

Özel ve iş hayatınızla ilgi bir değişim düşünüyorsanız öncelikle kafanızın içinde ne istediğinizi tam olarak belirlemeniz gerekir (İrem Su).

Saat 05:02 Ay-Jüpiter görünümü, sizi sinirlendiren veya huzursuz eden meseleleri bilinçli şekilde ele almak gerekiyor (İrem Su).

5. Sonuç ve Değerlendirme

Günlük astroloji yazılarında ifade edilen oluş, kılış ve durumların *olay /eylem zamanı* açısından, mutlak zamanlardan gelecek zaman merkezli olduğu görülmektedir.

Günlük astroloji yazılarında şimdiye yakın bir gelecek zaman dilimine yönelik eylemler / durumlar dile getirilmiştir. Bu zaman diliminin daha belirgin hâle gelmesi için günlük astroloji yazılarında “*sabah saatlerinde, ilerleyen saatlerde, akşam saatlerinde, gün içinde, bugün, saat 05.02, saat 18.37-21.24 arasında, saat 21.24 itibarıyla, bu süreçte, bu zaman süresi içinde, saat 21.24 sonrası, bu dönemde, boşluk saatleri içinde, Ay-Yengeç geçiş günlerinde, tüm gün*” gibi zaman bildiren göstergeler kullanılmıştır (Bk. Tablo 1).

Yazarlar	Zaman Zarfları / Göstergeleri
Hakan Kırkoğlu	Sabah saatlerinde, ilerleyen saatlerde, akşam saatlerinde, gün içinde, bugün
Hande Kazanova	İlerleyen saatlerde, akşam saatlerinde, gün içinde, bugün
Niobe Aslı Temel	-
İrem Su	17 Şubat - 12 Mart tarihleri arasında, saat 05:02, saat 18:37-21:24 arasında, saat 21:24 itibarıyla, bu süreçte, bu saatler arasında, bu zaman süresi içinde, saat 21:24 sonrası, bu dönemde, boşluk saatleri içinde, Ay-Yengeç geçiş günlerinde
Dinçer Güner ve Naz Bayatlı	Bugün, bugün saat 05.55'te, bu dönem, bu dönemde, tüm gün, 11.48'de, 22.09'da

Tablo-1

Günlük astroloji yazılarında gelecek zamanın dilbilgisel ifadesi ise bildirme kiplerinden *şimdiki zaman*, *gelecek zaman* ve *geniş zaman* ekleriyle; tasarlama kiplerinden ise *emir-istek*, *gereklilik* ve *şart* kip eklerindeki örtük gelecek zaman ifadesiyle sağlanmıştır. İncelenen günlük astroloji yazılarında geçmiş zaman işaretleyicilerine rastlanmamıştır. İncelenen örneklerde gelecek zamanın dilbilgisel ifadesi daha çok bildirme kipleriyle sağlanmıştır. Bildirme kiplerinden de geniş zamanın kullanımı yaklaşık % 68'lik bir orana denk düşmektedir. Bildirme kiplerinden gelecek zaman çekiminin oranı % 9, şimdiki zaman çekiminin oranı yaklaşık % 5'lik bir dilimi oluşturmaktadır. Tasarlama kipleri emir-istek, gereklilik ve şart kiplerinin kullanım oranları ise yaklaşık % 6'lık dilimlerden oluşmaktadır. Bildirme kipleri ve tasarlama kipleri genel olarak kullanım oranları açısından değerlendirildiğinde % 81'lik oranı bildirme kipleri oluştururken; yaklaşık % 19'luk dilimi ise tasarlama kipleri oluşturmaktadır (Bk. Tablo 2, tablo 3).

FİİL KİPLERİ	SAYISI	% ORANI
BİLDİRME KİPLERİ		
Belirli Geçmiş Zaman	0	% 0
Belirsiz Geçmiş Zaman	0	% 0
Şimdiki Zaman	34	% 4,80
Gelecek Zaman	64	% 9,05
Geniş Zaman	356	% 50,35
Ek-fiilin Geniş Zamanı	122	% 17,25
TASARLAMA KİPLERİ		
Emir-istek kipi	44	% 6,22
Gereklilik kipi	45	% 6,36
Dilek-şart kipi	42	% 5,94
İstek kipi	0	% 0
GENEL TOPLAM	707	

Tablo-2

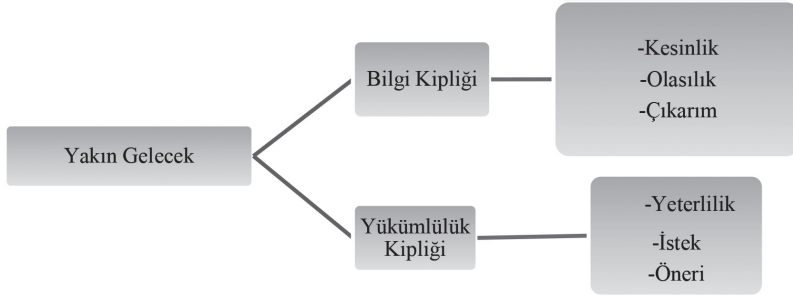
FİİL KİPLERİ	SAYISI	% ORANI
Bildirme Kipleri	576	% 81,4710
Tasarlama Kipleri	131	% 18,5289
	707	

Tablo-3

Genel olarak günlük astroloji yazılarında şimdiye yakın bir gelecek zamanın ifade edildiği görülmektedir. Bu yazılarda yakın geleceğin bildirme kiplerinden *geniş zaman*, *şimdiki zaman* ve *gelecek zaman* biçimbirimleriyle; tasarlama kiplerinden *emir-istek*, *gereklilik* ve *şart* biçimbirimleriyle dilbilgisel ifadesini bulduğu görülmektedir:

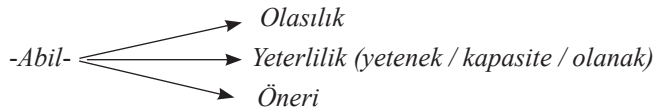
Gelecek zaman kavramının kapsamı, kiplik anlamlar açısından zengin bir anlam alanı oluşturmaktadır. Günlük astroloji yazılarında bilgi ve yükümlülük kipliği anlam alanlarına yönelik kiplik anlamlar tespit edilmiştir. Buna göre günlük astroloji yazılarında bilgi kipliği bağlamında *kesinlik*, *olasılık* ve *çıkarım* anlamları; yükümlülük kipliği bağlamında ise *yeterlilik*, *istek* ve *öneri* kiplik anlamları belirlenmiştir:

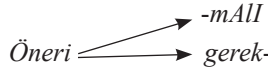
Günlük astroloji yazılarında kiplik anlamlar çeşitli biçimlerde dilbilgiselleştirilmiştir. Buna göre günlük astroloji yazılarında fiil çekimlerinden *şimdiki zaman*, *gelecek zaman*, *geniş zaman*; *emir-istek*, *gereklilik*, *şart* çekimleri ve biçimbirimleri kullanılmıştır. Fiil çekim ekleri dışında *-Dir* bildirme koşacı; kiplik fiillerden *-a benze-*, *işaret et-*, *iste-*, *içinden geçir-*, *arzula-*, *bekle-*, *gerek-* kullanılmıştır.

Günlük astroloji yazılarında *mümkün* ismi de kiplik belirleyici bir öge olarak kullanılmıştır, ancak yazılarda dikkat çeken nokta *mümkün* isminin yerine çoğu zaman *olabilir* yapısının tercih edilmiş olmasıdır. Aynı anlam alanı içinde yer alan *mümkün* ve *olabilir* yapısı anlatımda tekdüzelikten kaçınmak için seçimler yapılarak kullanılmış, bunlardan da daha çok Türkçe *olabilir* tercih edilmiştir.

Günlük astroloji yazılarında en çok kullanılan kiplik belirleyici öge *-Abil-* yardımcı fiil yapısıdır. Günlük astroloji yazılarında *-Abil-* yapısının *olasılık*, *yeterlilik* (*yetenek / potansiyel / olanak*) ve *öneri* kiplik anlamlarını ifade ettiği görülmektedir:

Günlük astroloji yazılarında dikkat çeken bir diğer durum ise yine anlatımda tekdüzelikten kurtulmak için *öneri* kiplik anlamının ifadesinde *-mAll* biçimbirimi ile *gerek-* kiplik fiilinin seçimler yapılarak kullanılmasıdır:

İncelememiz sonucunda geniş okuyucu kitlelerine hitap eden popüler yazılardan günlük astroloji yazılarının mutlak zamanlar açısından *gelecek zaman* merkezli olduğu ve bu zamanın da farklı şekillerde dilbilgisel ifadesini bulduğu; ilgili yazılarda kiplik anlamlar açısından da *kesinlik*, *olasılık*, *çıkarım*; *yeterlilik*, *istek* ve *öneri* anlamlarının ifade edildiği; kiplik belirleyici olarak farklı dil birimlerinden yararlanıldığı görülmektedir.

Araştırma Örneklemleri

Diñer Güner – Naz Bayatlı, *Zamanlamanın Gücü 2016 Yılı Günlük Astroloji Rehberi* (1-8 Mart 2016 Tarihleri Arasındaki Günlük Burç Yorumları)

Hakan Kırkoğlu-www.milliyet.com.tr / 29.01.2016

Hande Kazanova- www.haberturk.com/astroloji/fal / 15/16/17.02.2016

İrem Su-www.mynet.com / kadın.mynet.com- 17.02.2016

Niobe Aslı Temel-www.hurriyet.com.tr-17.02.2016

Kaynakça

- ASLAN DEMİR, S. (2008). *Türkçede İsteme Kipliği Semantik-Pragmatik Bir İnceleme*. Ankara: Grafiker Yayınları.
- AKŞEHİRLİ, S. (2010). Türkçede Konuşma Zamanı, Olay Zamanı Ve Referans Zamanı İlişkileri. *Turkish Studies International Periodical Fort he Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 5/4 Fall 2010, s. 15-73.
- BENZER, A. (2012). *Türkçede Zaman Görünüş ve Kiplik*. İstanbul: Kabalıcı Yayınevi.
- BYBEE-PERKİNS-PAGLIUGA (1994). *The Evolution of Grammar-Tense, Aspect and Modality in the Languages of the World*, Chicago and London: The University of Chicago Press.
- JOHANSON, L. (2016). *Türkçede Görünüş ve Kiplik*. Çeviren: Nurettin Demir, Ankara: Grafiker Yayınları.
- HİRİK, S. (2013). Olasılık Bildiren Kipliklerin Eski Uygur Türkçesi Metinlerindeki Görünümü. *Dil Araştırmaları*, S: 12, Bahar-2013, s. 139-161.
- KERİMOĞLU, C. (2011). *Kiplik İncelemeleri ve Türkçe*. 1. Baskı. İzmir: Dinozor Kitabevi.
- KORKMAZ, Z. (2003). *Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi)*. Ankara: TDK Yayınları.
- PALMER, F.R. (2001). *Mood and Modality*. Cambridge Textbooks (2. Baskı), Cambridge University Press.
- TORUN, Y. (2013). *Türkçede Gelecek Zaman ve Kiplik Özellikleri*. Adana: Karahan Kitabevi.
- UZUN, N. E. (2004). *Dünya Dillerinden Örnekleriyle Dilbilgisinin Temel Kavramları Türkçe Üzerine Tartışmalar*. İstanbul: Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi: 39.
- ÜSTÜNOVA, K. (2004). “Dilek Kipleri ve Zaman Kavramı”, *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, S: 635, s. 678-686.